

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2215/2565

นายทะเบียนพรรคการเมือง กับพวก โจทก์ นาย ช. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 203, ป.พ.พ. มาตรา 204, ป.พ.พ. มาตรา 224, (เดิม)

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 42, (เดิม) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 82, (เดิม) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

2550 มาตรา 84, (เดิม) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 85, (เดิม)

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 86,

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 84,

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 82

ย่อ / หลักกฎหมาย

เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองนั้นเป็นเงินที่มอบให้แก่พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่มีสิทธิได้รับนำไปใช้ในการพัฒนาพรรคการเมืองและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยโจทก์ทั้งสองมีหน้าที่ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้เงินซึ่งหากใช้ไปโดยชอบและสามารถแสดงหลักฐานการใช้จ่ายต่อโจทก์ทั้งสองได้ พรรคการเมืองนั้นก็ไม่ต้องคืนเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด แต่หากเป็นการใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ที่ 1 ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองก็มีสิทธิเรียกคืนเงินในส่วนที่ใช้ไปโดยไม่ชอบคืนส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ สิทธิในการเรียกคืนจึงเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้เงินโดยมิชอบหรือเมื่อพรรคการเมืองนั้นถูกยุบแล้วแต่กรณี ซึ่งในส่วนของเงินสนับสนุนของพรรค ค. ประจำปี 2557 นั้น แม้โจทก์ทั้งสองจะมีสิทธิเรียกคืนเงินในส่วนที่ใช้ไปโดยไม่ชอบตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 84 ก็ตาม แต่สิทธิในการเรียกคืนเงินดังกล่าวซึ่งเป็นหนี้ที่มีได้กำหนดวันชำระหนี้ไว้ โจทก์ชอบที่จะทวงถามให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และ ท. ชำระหนี้ก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา 203 วรรคหนึ่ง หากจำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และ ท. ไม่ชำระจึงจะตกเป็นผู้ผิดนัดต้องรับผิดชอบชำระดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดให้แก่โจทก์ทั้งสองตามมาตรา 204 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 224 วรรคหนึ่ง (เดิม) เมื่อโจทก์ที่ 1 มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และ ท. ให้คืนเงินและส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับหนังสือ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และ ท. ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วไม่คืนเงิน โจทก์ทั้งสองจึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยผิดนัดอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันผิดนัดคือวันถัดจากวันครบกำหนดตามหนังสือดังกล่าวเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ การคืนเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองประจำปี 2556 นั้น ได้ความจากคำฟ้องและจากหนังสือฉบับลงวันที่ 29 เมษายน 2557 ที่โจทก์ที่ 2 มีไปถึงพรรค ค. ว่า โจทก์ที่ 2 อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 82 ในการทวงถามให้พรรค ค. ส่งมอบเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ซึ่งตามมาตรา 82 บัญญัติให้นำความในมาตรา 42 วรรคสอง ว่าด้วยการยุบพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับกรณีการฝ่าฝืนมาตรา 82 โดยอนุโลม ต่อมาเมื่อพรรค ค. ไม่จัดส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่โจทก์ที่ 2 โจทก์ที่ 1 ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 42 วรรคสอง ดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรค ค. หลังจากนั้นศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรค ค. เมื่อเป็นกรณีที่พรรค ค. ถูกยุบเพราะฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 82 แห่ง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ความรับผิดชอบในการคืนเงินสนับสนุนของพรรค ค. จึงต้องนำบทบัญญัติ มาตรา 85 แห่ง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาใช้บังคับ ส่วน จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และ ท. ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ค. อยู่ในช่วงปี 2556 จะต้องร่วมรับผิดชอบกับพรรค ค. อย่างลูกหนี้ร่วมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว โจทก์ทั้งสองจึงไม่อาจเรียกดอกเบี้ยนับแต่วันที่พรรค ค. ได้รับเงินไปจากคณะกรรมการ การเลือกตั้งได้ และเมื่อไม่ปรากฏว่าหลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรค ค. โจทก์ ทั้งสองอาศัยสิทธิตามบทบัญญัติมาตรา 85 ทวงถามให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และ ท. คืนเงินสนับสนุน ของพรรคการเมืองที่พรรค ค. ได้รับไป เมื่อปี 2556 แล้ว แต่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และ ท. ไม่ชำระ โจทก์ทั้งสองก็ไม่อาจเรียกให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และที่ 11 ถึงที่ 17 ในฐานะทายาท ท. รับผิดชอบ ชำระดอกเบี้ยในช่วงเวลาตั้งแต่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบพรรค ค. จนถึงวันก่อนวันฟ้องได้ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 17 จึงต้องรับผิดชอบชำระดอกเบี้ยในส่วนเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองประจำปี 2556 ตั้งแต่วันที่ฟ้อง จำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ยื่นคำแก้ฎีกาโดยอ้างว่าจำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ทั้งสองนั้น เป็นการขอให้ศาลฎีกาพิพากษากลับศาลล่างทั้งสอง ซึ่งจะต้องทำเป็นคำฟ้องฎีกา จะขอ มาในคำแก้ฎีกาหาได้ไม่ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้จำเลยทั้งสิบเจ็ดร่วมกันชำระเงิน 728,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยใน อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่พรรค ค. รับเงินดังกล่าวไปในแต่ละงวด ดอกเบี้ยถึงวันฟ้องเป็น เงิน 252,695.70 บาท รวมเป็นเงิน 980,695.70 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง และให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 17 ร่วมกันชำระเงิน 9,216.36 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ ได้ รับเงินไป ดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้อง 2,533.87 บาท รวมเป็นเงิน 11,750.23 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ที่ 5 ที่ 6 ที่ 9 และที่ 10 ให้การขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 4 ที่ 7 ที่ 8 ที่ 11 ถึงที่ 17 ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสิบเจ็ดร่วมกันชำระเงิน 725,471.84 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 725,471.84 บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง และให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 17 ร่วมกันชำระเงิน 9,216.36 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 9,216.36 บาท โดยให้จำเลยที่ 4 ถึงที่ 6 ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 ให้จำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ชำระดอกเบี้ยนับแต่ วันที่ 1 มีนาคม 2559 ให้จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 8 และที่ 9 ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 2 มีนาคม 2559 ให้จำเลยที่ 1 ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 7 เมษายน 2559 และให้จำเลยที่ 7 ชำระดอกเบี้ยนับแต่ วันที่ 8 เมษายน 2559 เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 17 จะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งสอง กับให้จำเลยทั้งสิบเจ็ดร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนด ค่าทนายความ 6,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีระหว่างโจทก์ทั้งสองกับจำเลยทั้งสิบเจ็ดให้ เป็นพับ แต่จำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบเกินกว่าทรัพย์สินมรดกของนายทองแดง ที่ตกทอด ได้แก่ตนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1601 คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์ ทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน ค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท แก่ โจทก์ทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากที่สั่งคืนให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสองฎีกา โดย ได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อปี 2556 พรรค ค. มี กรรมการบริหารพรรค ได้แก่ จำเลยที่ 1 เป็นหัวหน้าพรรค จำเลยที่ 2 และนายทองแดง เป็นรอง

หัวหน้าพรรค จำเลยที่ 3 เป็นเลขาธิการพรรค จำเลยที่ 4 และที่ 10 เป็นรองเลขาธิการพรรค
จำเลยที่ 5 เป็นเหรัญญิกพรรค จำเลยที่ 6 เป็นโฆษกพรรค จำเลยที่ 7 และที่ 8 เป็นกรรมการบริหาร
พรรค จำเลยที่ 9 เป็นนายทะเบียนพรรค และปี 2557 พรรค ด. มีกรรมการบริหารพรรค ได้แก่
จำเลยที่ 1 เป็นหัวหน้าพรรค จำเลยที่ 2 ที่ 8 และนายทองแดงเป็นรองหัวหน้าพรรค จำเลยที่ 3 เป็น
เลขาธิการพรรค จำเลยที่ 4 เป็นรองเลขาธิการพรรค จำเลยที่ 5 เป็นเหรัญญิกพรรค จำเลยที่ 6
เป็นโฆษกพรรค จำเลยที่ 7 เป็นกรรมการบริหารพรรค จำเลยที่ 9 เป็นนายทะเบียนพรรค
คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาเห็นชอบแผนการดำเนินงานของพรรค ด. และอนุมัติ
เงินสนับสนุนประจำปี 2556 แก่พรรค ด. รวมเป็นเงิน 728,000 บาท พรรค ด. เบิกและรับเงิน
ดังกล่าวไปแล้ว รวมเป็นเงิน 728,000 บาท ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาเห็นชอบ
แผนการดำเนินงานของพรรค ด. อนุมัติเงินสนับสนุนประจำปี 2557 ให้เป็นเงิน 733,930 บาท
ต่อมาวันที่ 24 มิถุนายน 2558 ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค ด. และพรรค ด. ไม่สามารถ
จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนประจำปี 2556 ภายในวันที่ 31 มีนาคม
2557 จึงต้องคืนเงินสนับสนุนพรรคดังกล่าวทั้งหมด ต่อมาพรรค ด. ส่งคืนเงินแก่กองทุนเพื่อพัฒนา
พรรคการเมืองบางส่วนเป็นเงิน 2,528.16 บาท จึงต้องคืนเงินสนับสนุนประจำปี 2556 เป็นเงิน
725,471.84 บาท และพรรค ด. ใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคประจำปี 2557 ไม่ถูกต้อง จึงต้องคืน
เงินสนับสนุนประจำปี 2557 เป็นเงิน 9,216.36 บาท ก่อนฟ้องคดีนี้ นายทองแดงถึงแก่ความตาย
มีจำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเป็นทายาทโดยธรรม คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัย
ตามฎีกาของโจทก์ว่า การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่
กำหนดให้จำเลยทั้งสิบเจ็ดร่วมรับผิดชอบคืนเงินสนับสนุนประจำปี 2556 จำนวน 725,471.84 บาท
และให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 17 ร่วมรับผิดชอบคืนเงินสนับสนุนประจำปี 2557 จำนวน
9,216.36 บาท โดยให้คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้องและนับ
แต่วันผิดนัดตามลำดับนั้น ชอบหรือไม่ เห็นว่า เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองที่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองนั้นเป็นเงินที่มอบให้แก่พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่มีสิทธิได้รับ
นำไปใช้ในการพัฒนาพรรคการเมืองและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยโจทก์ทั้งสองมีหน้าที่
ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้เงินซึ่งหากใช้
ไปโดยชอบและสามารถแสดงหลักฐานการใช้จ่ายต่อโจทก์ทั้งสองได้ พรรคการเมืองนั้นก็ไม่ต้องคืน
เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด แต่หาก
เป็นการใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ที่ 1 ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองก็มีสิทธิเรียก
คืนเงินในส่วนที่ใช้ไปโดยไม่ชอบคืนส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ สิทธิในการ
เรียกคืนจึงเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้เงินโดยไม่ชอบหรือเมื่อพรรคการเมืองนั้นถูกยุบแล้วแต่กรณี ซึ่งใน
ส่วนเงินสนับสนุนของพรรค ด. ประจำปี 2557 นั้น แม้โจทก์ทั้งสองจะมีสิทธิเรียกคืนเงินในส่วนที่ใช้
ไปโดยไม่ชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา
84 ที่บัญญัติว่า "ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อ
นายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้น ไม่ดำเนินการตามมาตรา 44 มาตรา 45 และมาตรา 46
หรือมาตรา 47 ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย และให้
นายทะเบียนนำเงินที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการเลือกตั้ง
ประกาศกำหนด ก็ตาม แต่สิทธิในการเรียกคืนเงินดังกล่าวซึ่งเป็นหนี้ที่มีได้กำหนดวันชำระหนี้ไว้
โจทก์ชอบที่จะทวงถามให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และนายทองแดงชำระหนี้ก่อนตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 203 วรรคหนึ่ง หากจำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และนายทองแดง ไม่ชำระจึงจะตกเป็นผู้ผิดนัดต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดให้แก่โจทก์ทั้งสองตาม มาตรา 204 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 224 วรรคหนึ่ง (เดิม) ดังนั้น เมื่อปรากฏว่า โจทก์ที่ 1 มี หนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และนายทองแดงให้คืนเงินและส่งเอกสารหลักฐาน เพิ่มเติมภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับหนังสือ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และนายทองแดงได้รับหนังสือ ดังกล่าวแล้วไม่คืนเงิน โจทก์ทั้งสองจึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยผิดนัดอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ ผิดนัดคือวันถัดจากวันครบกำหนดตามหนังสือดังกล่าวเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ คำพิพากษา ศาลล่างทั้งสองในส่วนนี้จึงชอบแล้ว ส่วนการคืนเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองประจำปี 2556 นั้น ข้อเท็จจริงได้ความจากคำฟ้องและจากหนังสือฉบับลงวันที่ 29 เมษายน 2557 ที่โจทก์ที่ 2 มีไปถึงพรรค ด. ว่า โจทก์ที่ 2 อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 82 ในการทวงถามให้พรรค ด. ส่งมอบเอกสารหลักฐานเพื่อ ประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ซึ่งตามมาตรา 82 บัญญัติให้นำ ความในมาตรา 42 วรรคสอง ว่าด้วยการยุบพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับกรณีการฝ่าฝืนมาตรา 82 โดยอนุโลม ต่อมาเมื่อพรรค ด. ไม่จัดส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่โจทก์ที่ 2 โจทก์ที่ 1 ในฐานะ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 42 วรรคสอง ดำเนินการเพื่อให้มีการยุบ พรรค ด. หลังจากนั้นศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรค ด. เมื่อเป็นกรณีที่พรรค ด. ถูกยุบ เพราะฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ความรับผิดชอบในการคืนเงินสนับสนุนของพรรค ด. จึงต้องนำบทบัญญัติมาตรา 85 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาใช้บังคับ ส่วนจำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และนายทองแดงซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ด. อยู่ในช่วงปี 2556 จะ ต้องร่วมรับผิดชอบกับพรรค ด. อย่างลูกหนี้ร่วมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว โจทก์ทั้งสองจึงไม่อาจเรียกดอกเบี้ยนับแต่วันที่พรรค ด. ได้รับเงินไปจากคณะกรรมการ การเลือกตั้งได้ และเมื่อไม่ปรากฏว่าหลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรค ด. โจทก์ ทั้งสองอาศัยสิทธิตามบทบัญญัติมาตรา 85 ทวงถามให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และนายทองแดงคืน เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองที่พรรค ด. ได้รับไป เมื่อปี 2556 แล้ว แต่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และ นายทองแดงไม่ชำระ โจทก์ทั้งสองก็ไม่อาจเรียกให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 10 และที่ 11 ถึงที่ 17 ในฐานะ ทายาทนายทองแดงรับผิดชอบดอกเบี้ยในช่วงเวลาตั้งแต่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบพรรค ด. จนถึงวันก่อนวันฟ้องได้ ที่ศาลล่างทั้งสองให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 17 รับผิดชอบดอกเบี้ยในส่วน เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองประจำปี 2556 ตั้งแต่วันฟ้องจึงชอบแล้วเช่นกัน ฎีกาของโจทก์ ทั้งสองฟังไม่ขึ้น สำหรับที่จำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ยื่นคำแก้ฎีกาโดยอ้างว่าจำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ไม่ต้อง รับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสองนั้น เป็นการขอให้ศาลฎีกาพิพากษากลับศาลล่างทั้งสอง ซึ่งจะต้องทำเป็น คำฟ้องฎีกา จะขอมาในคำแก้ฎีกาหาได้ไม่ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย อนึ่ง ระหว่างพิจารณาของ ศาลฎีกา มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีผลใช้ บังคับตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7 และมาตรา 224 เป็นผลให้ดอกเบี้ยผิดนัดปรับเปลี่ยนจากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ 5 ต่อปีหรือ อัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งศาลฎีกา มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและกำหนดดอกเบี้ยให้ถูกต้องตามพระราชกำหนดดังกล่าว ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 252

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสิบเจ็ดร่วมกันชำระเงิน 725,471.84 บาท พร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันฟ้อง (วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560) เป็นต้นไป
จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2464
เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง กับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 9 และที่ 11 ถึงที่ 17 ร่วมกัน
ชำระเงิน 9,216.36 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว โดยให้จำเลยที่
4 ถึงที่ 6 ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 1 มีนาคม 2559 ให้จำเลยที่ 11 ถึงที่ 17 ชำระดอกเบี้ยนับแต่
วันที่ 2 มีนาคม 2559 ให้จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 8 และที่ 9 ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 3 มีนาคม 2559
ให้จำเลยที่ 1 ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 8 เมษายน 2559 และให้จำเลยที่ 7 ชำระดอกเบี้ยนับแต่
วันที่ 9 เมษายน 2559 เป็นต้นไปจนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี
นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2464 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง อัตราดอกเบี้ยที่
จำเลยแต่ละคนต้องชำระนับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 นั้น ถ้ากระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตรา
โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใด ก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี
ตามที่โจทก์ขอ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้น
ฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

จิราวรรณ สุญาณวนิชกุล · สุทิน นาคพงศ์ · ชูศักดิ์ จำปา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2215/2565>